

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Joukkorahoituslaki

Tiedotustilaisuus 12.4.2016

Valtiovarainministeri Alexander Stubb ja neuvotteleva virkamies Aki Kallio

Rahoitusmarkkinat

Mitä joukkorahoitus on?

- Ajatuksena on yleensä kerätä verkossa suhteellisen pieniä summia suurelta joukolta ihmisiä.
- Samalla voidaan tehdä yhteistyötä ja saada huomiota hankkeelle.
- Kiinnostaa etenkin siemen-, kasvu- ja osin myös pk-yrityksiä.
- Verkko ja some ovat mahdollistaneet kasvun.
- Rahoitusmarkkinoiden näkökulmasta kyseessä on sijoitus- ja rahoituskanava.

Hallituksen kärkihankkeita

- Osa hallituksen kärkihankkeiden toimintasuunnitelmaa
- ”*Hallitus pitää tärkeänä, että VM valmistelee hallituksen esitykset joukkorahoitusta koskevan puitelainsäädännön luomiseksi.*”

Joukkorahoituksen eri muodot

	Rahoitusmuoto	Palautuksen muoto	Rahoittajan motiivi	Esimerkkejä palveluntarjoajista	Kotimainen lainsäädäntö
Lahjoitusmuotoinen joukkorahoitus	Lahjoitus	Ei palautusta	Sosiaalinen	-	Rahankeräyslaki
Hyödykemuotoinen joukkorahoitus	Lahjoitus Ennako-osto Ennakkotilaus, Ennakkositoumus	Hyödyke Palkinto Vastike Palvelu Tuote	Sosiaalinen, mutta myös tietyn konkreettisen vastikkeen saaminen	Mesenaatti.me Kiririnki Rapport PocketVenture Kickstarter (US)	Rahankeräys-, kuluttajansuoja- ja kauppalaki
Lainamuotoinen joukkorahoitus	Laina (yksityisille tai yrityksille)	Laina korkoineen, mutta sosiaalinen lainaus yleensä korotonta	Taloudellinen ja sosiaalinen	Lainaja.fi Fixura Fellow Finance Fundu Vauraus Suomi Kiva (US) Lending Club (US)	Rahoitusmarkkina- lainsäädäntö ja kuluttajansuojalaki
Sijoitusmuotoinen joukkorahoitus	Sijoitus (usein osakkeisiin, joukkolainoihin tai hybridi-instrumentteihin)	Pääoman arvonnousu, jos yritys menestyy Osinko Myös sosiaalinen tuki ilman tuotto-odotuksia	Usein taloudellinen, mutta myös sosiaalinen	Invesdor Venture Bonsai Kansalaisrahoitus PocketVenture FundedByMe (SE) Crowdcube (UK)	Rahoitusmarkkina- lainsäädäntö

Joukkorahoitus kasvaa nopeasti Suomessa

Eri joukkorahoitusmuodoilla kerätyt/välitetyt rahoitusmäärät

	2013	2014	2015 (arvio)
Lainamuotoinen joukkorahoitus	16,3 milj. €	48,6 milj. € (+198 %)	68,9 milj. € (+42 %)
Sijoitusmuotoinen joukkorahoitus	13,7 milj. €	8,14 milj. € (-41 %)	15,5 milj. € (+90 %)

Lähde: Valtiovarainministeriön kotimaisille markkinatoimijoille elokuussa 2014 ja lokakuussa 2015 sähköpostitse tekemä kyselytutkimus.

Suosio kasvaa maailmalla

Joukkorahoitusmarkkinoilla kerätyt/välitetyt rahoitusmäärät

	2012	2013	2014	2015 (arvio)
Suomi	-	30,2 milj. €	57,1 milj. € (+89 %)	84,4 milj. € (+48 %)
Eurooppa	735 milj. €	1,2 mrd. € (+63 %)	3 mrd. € (+144 %)	6 mrd. € (+100 %)
Yhdysvallat	1,6 mrd. USD	3,8 mrd. USD (+125 %)	9,5 mrd. USD (+150 %)	17 mrd. USD (+80 %)
Aasia	33 milj. USD	810 milj. USD (+2355 %)	3,4 mrd. USD (+320 %)	11 mrd. USD (+224 %)
Maailma	2,7 mrd. USD	6,1 mrd. USD (+126 %)	16,2 mrd. USD (+166 %)	34,4 mrd. USD (+112 %)

Lähteet: Massolution: 2015CF – The Crowdfunding Industry Report (2015), Cambridge Centre for Alternative Finance, Cambridge University Judge Business School: Moving Mainstream – The European Alternative Finance Benchmarking Report (2015), European Commission: Communication - Unleashing the potential of Crowdfunding in the European Union COM(2014) 172 ja valtiovarainministeriön kotimaisille markkinatoimijoille elokuussa 2014 ja lokakuussa 2015 sähköpostitse tekemä kyselytutkimus.

Lakiesitys valmisteltu laajassa yhteistyössä

- Valtiovarainministeriö on valmistellut hanketta yhteistyössä niin markkinatoimijoiden kuin viranomaisten kanssa.
- Lakiluonnoksesta järjestettiin lausuntokierros touko-kesäkuussa 2015.
 - Lausunnon antoi 47 tahoa, ja esitykseen suhtauduttiin pääosin myönteisesti.
 - Kaksi viranomaiskuulemistä ja yksi markkinatoimijakuuleminen
 - Lausuntopalaute otettu pääosin huomioon.
- Valmistelijat ovat tavanneet keskeisiä sidosryhmiä kymmeniä kertoja.

Tavoitteena tukea alan kasvua

- Luodaan selkeät lainsäätöiset pelisäännöt, jotta ala pystyy toimimaan ja kasvamaan Suomessa.
- Selkeytetään viranomaisten vastuita valvonnassa, parannetaan sijoittajansuojaa ja monipuolistetaan rahoitusmarkkinoita.
- Lisätään erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten sekä pienten innovatiivisten ja kasvuhakuisten yritysten rahoitusvaihtoehtoja.
- Tuodaan sijoittajille korkeariskisempiä ja korkeatuottoisempia sijoitusvaihtoehtoja.
- Saatetaan joukkorahoitus osaksi vakiintuneita ja säänneltyjä rahoitusmarkkinoita.

Koskee lainoja ja sijoituksia

- Joukkorahoituslaki kattaa ainoastaan elinkeinotoiminnan rahoituksessa hyödynnetyn laina- ja sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen.
 - Se ei koske vertaislainojen välitystä tai rahankeräystä.
- Laki koskee keskeisiltä osiltaan joukkorahoituksen välittäjiä.
 - Jotta varmistetaan riittävä sijoittajansuoja, laissa on lisäksi asetettu velvoitteita joukkorahoitusta keräävälle taholle ja vastaavasti tiettyjä oikeuksia sijoittaja-asiakkaalle.

Välittäjät rekisteriin

- Joukkorahoitusta saa välittää vain elinkeinonharjoittaja, joka on merkitty erityiseen joukkorahoituksen välittäjien rekisteriin.
- Rekisteröinnillä pyritään luomaan riittävä markkinoille tulon kynnys.
- Lisää sijoittajansuojaa ja rahoitusmuodon uskottavuutta.
- Rekisteristä ja valvonnasta vastaa Finanssivalvonta.

Rahoitusta voivat kerätä yhteisöt ja säätiöt

- Joukkorahoitusta voi kerätä elinkeinotoimintaan yhteisö (esim. listaamaton osakeyhtiö) tai säätiö.
 - Joukkorahoitusta keräävä taho ei voi olla konkurssissa tai muussa maksukyvyttömyysmenettelyssä.
 - Yrityksen saneerausmenettely ei estä joukkorahoituksen keräämistä, kunhan asiasta ja siihen liittyvistä riskeistä tiedotetaan sijoittajille.
- Pörssiyhtiö ei saa kerätä joukkorahoitusta.

Sijoittajansuoja paranee

- Laki selkeyttää toimialan käsitteistöä ja viranomaisvastuita sekä parantaa monimutkaisen asiakokonaisuuden ymmärrettävyyttä.
- Tiedonantovelvollisuus ulotetaan myös niihin tilanteisiin, joissa joukkorahoitusta hankittaessa tai välitettäessä hyödynnetään siirtokelvottomia arvopapereita.

Laki koskee vain joukkorahoituksen välitystä

- Yhteisö voi hankkia varoja tarjoamalla itsenäisesti omia arvopapereitaan (elinkeinovapaus).
 - Esimerkiksi osakeanti omalla verkkosivustolla
 - Ei käytetä joukkorahoituksen välittäjää.
 - Yhteisön on huolehdittava, että se noudattaa muun muassa osakeyhtiölakia ja arvopaperimarkkinalakia.
- Lain näkökulmasta kyseessä ei ole joukkorahoitus, vaan yhteisön itsenäisesti toteuttama liikkeeseenlasku tai muu vastaava yleisölle suunnattu varainhankintajärjestely.

Sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen sääntely kevenee

Nyt

- Toimilupa (välittäjille kallis, hallinnollisesti raskas ja aikaa vievä)
- Välittäjän liityttävä sijoittajien korvausrahastoon.
- Välittäjän vähimmäispääoma 125 000 euroa

Uuden lain mukaan

- Rekisteröityminen (halvempi, yksinkertaisempi ja nopeampi) tai toimilupa
- Välittäjän ei tarvitse liittyä sijoittajien korvausrahastoon
- Välittäjän vähimmäispääoma 50 000 euroa
- Pääomavaatimuksen vaihtoehdoksi vastuuvakuutus, pankkitakaus tai muu vastaava vakuus

Lainamuotoinen joukkorahoitus saa selkeät laintasoiset pelisäännöt

- Nykyisin lainamuotoinen joukkorahoitus on katsottu pitkälti rahoituksen välitykseksi, jota ei ole kaikissa tapauksissa säännelty laissa.
- Tämä koskee etenkin luottojen välittämistä yrityksille.
- Vastedes lainamuotoista joukkorahoitusta säännellään kuten sijoitusmuotoista joukkorahoitusta.
- Sijoittajansuoja paranee.
- Osapuolten ymmärrys oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan selkeytyy.

Toimilupa avaa EU-markkinat

- Sääntelyn keventäminen koskee joukkorahoituksen välittämistä ja hankkimista kotimaassa.
- Kun toimitaan myös muissa EU-maissa, välittäjän kannattaa edelleen hakea esimerkiksi sijoituspalveluyrityksen toimilupa.
- Toimilupa mahdollistaa yksinkertaisen pääsyn eurooppalaisille markkinoille.

Selkeyttää oikeudellista tilaa

- Joukkorahoitusta voi välittää nykyistä keveämmin hallinnollisin edellytyksin ilman hallinnollisesti raskasta ja kallista toimilupaa.
 - Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin (MiFID I) kolmannen artiklan täytäntöönpano sijoitusmuotoisessa joukkorahoituksessa (jäsenvaltioille valinnainen).
- Tehdään selkeä rajanveto siirtokelpoisen ja siirtokelvottoman arvopaperin välillä.
 - Keskeinen merkitys joukkorahoituksen välittäjälle toimintamahdollisuuksien kannalta.
- Ratkaistaan rajanveto-ongelmia suhteessa muuhun kansalliseen lainsäädäntöön.

Esiteraja nousee 5 miljoonaan euron

- Tuetaan rahoitusmuodon kasvua siten, että vasta yli 5 miljoonan euron kansallisesta arvopaperitarjouksesta pitää julkistaa arvopaperiesite.
 - Nykyisin yleinen kansallinen esiteraja-arvo on 2,5 miljoonaa euroa.
 - Esitteen laatiminen on kallista.
 - Pyritään mahdollistamaan joukkorahoituksen hyödyntäminen elinkeinotoiminnan rahoituksessa nykyistä laajemmin.

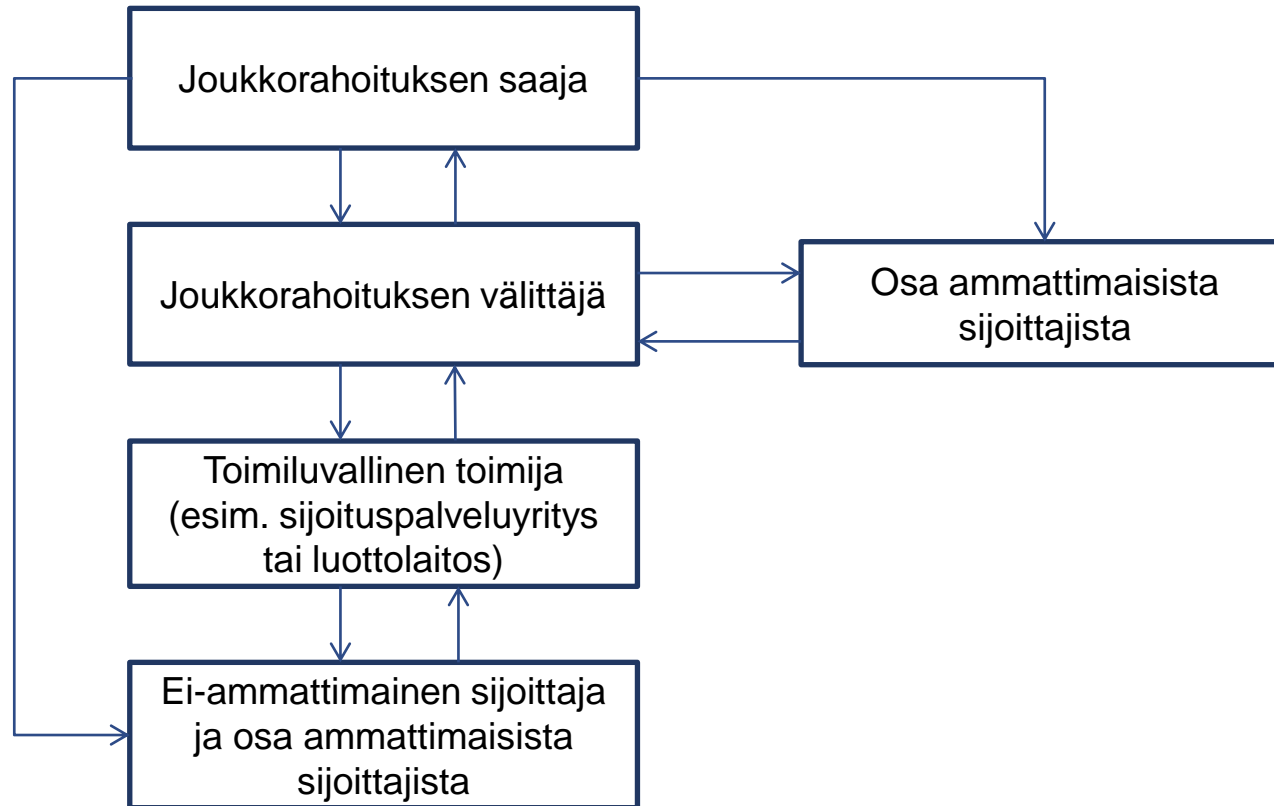

Siirtokelpoiset ja -kelvottomat arvopaperit

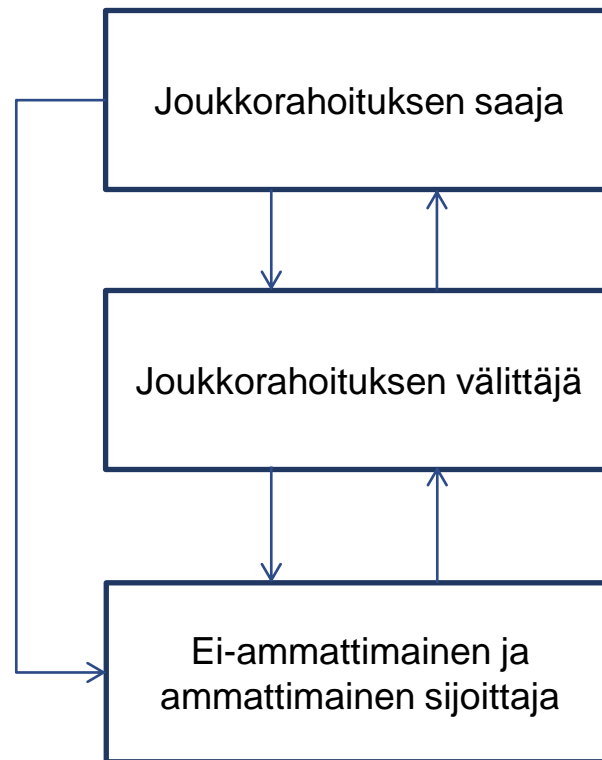
- Jos välittäjä käyttää siirtokelpoisia rahoitusvälineitä, se joutuu käyttämään välimiehenä tai asiamiehenä toimiluvallista rahoitusmarkkinatoimijaa.
- Tätä velvollisuutta ei kuitenkaan kaikissa tapauksissa ole, jos siirtokelpoisia arvopapereita tarjotaan ainoastaan tietyille ammattimaisille sijoittajille.
- Toimeksiantoja siirtokelvottomista arvopapereista voidaan välittää suoraan kaikille sijoittajille.

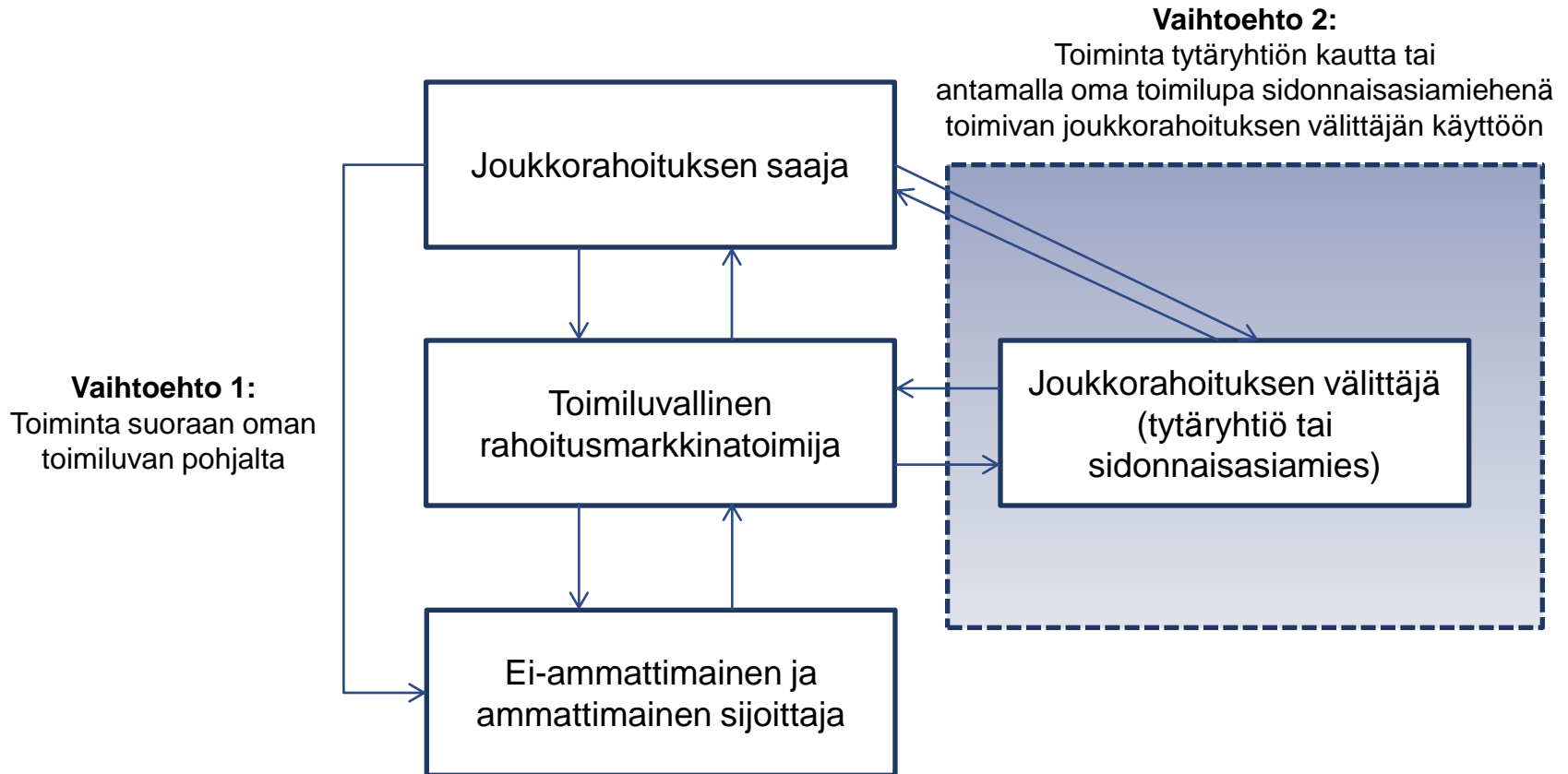
Näin toimitaan siirtokelpoisilla arvopapereilla

Näin toimitaan siirtokelvottomilla arvopapereilla

Näin toimitaan, kun on toimilupa

EU-maat tekevät kansallisia ratkaisuja

- EU-sääntelyä ei ole odotettavissa lähiaikoina.
- EU:n komissio on perustanut eurooppalaisen sidosryhmäfoorummin.
- Odotettavissa raportti joukkorahoituksesta huhtikuussa 2016
- Kansallista sääntelyä ovat panneet täytäntöön Italia, Ranska, Britannia, Saksa, Espanja, Itävalta ja Portugali.
- Sääntelytarvetta selvitetään parhaillaan useissa muissa EU-valtioissa.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Aki Kallio
Neuvotteleva virkamies
Puh. 02955 30477
aki.kallio@vm.fi
www.vm.fi

Valtiovarainministeriön viestintä
vm-viestinta@vm.fi
Mediapalvelunumero (arkisin 8–16) 02955 30500

